

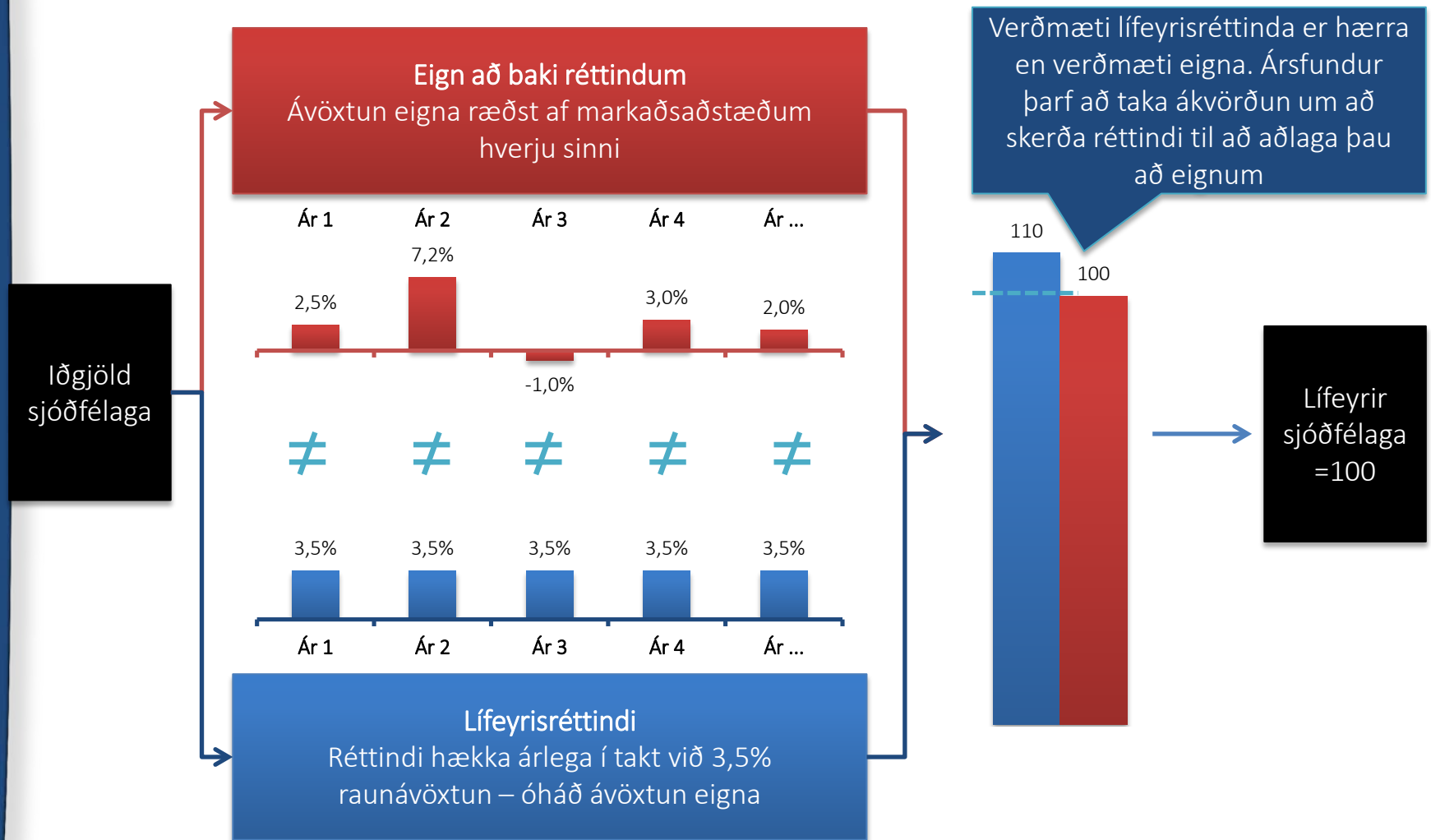
Stapi lífeyrissjóður

Ársfundur 2015

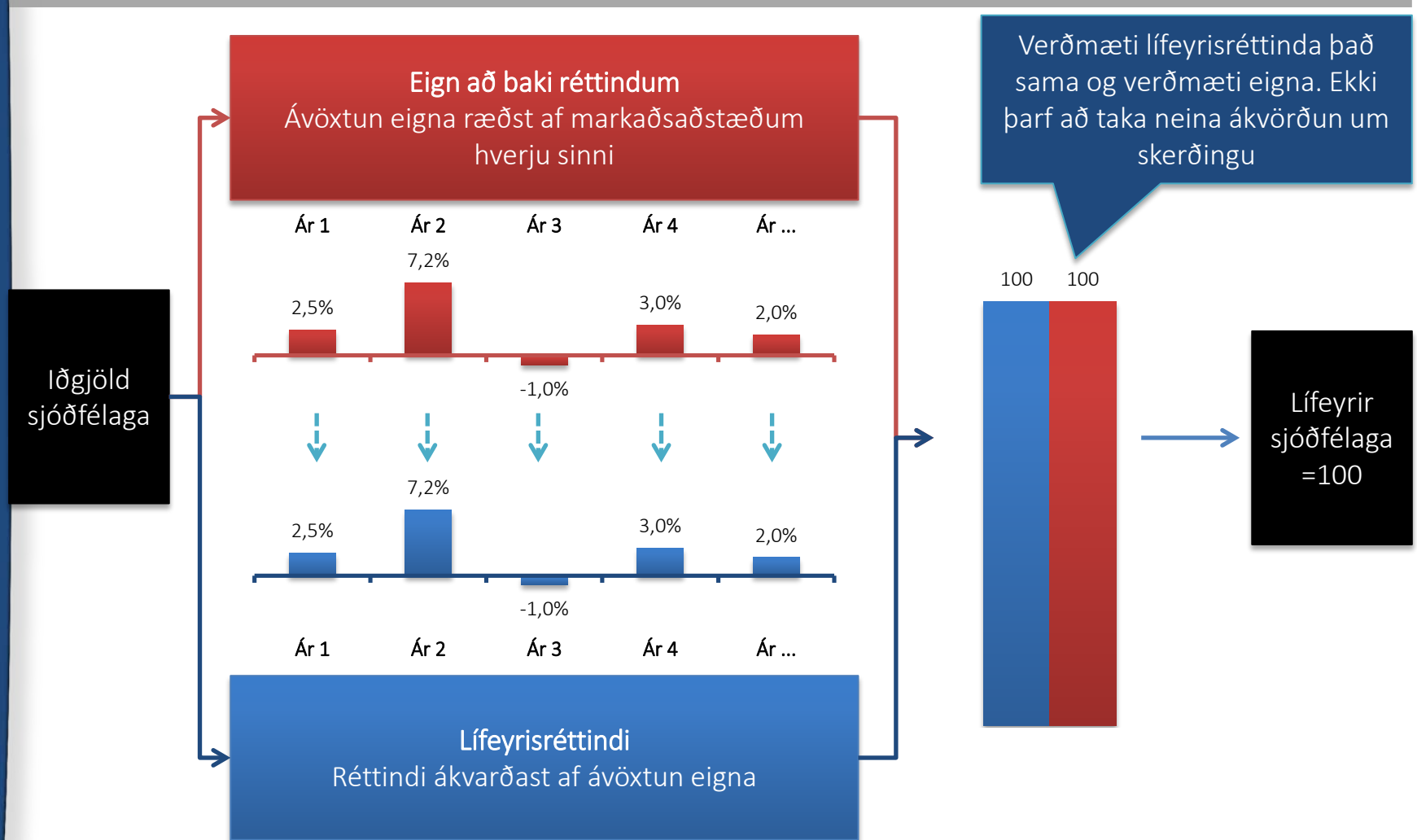
Tillögur að breytingum á samþykktum
- Skýringar á helstu breytingum -

29. apríl 2015

Núverandi kerfi gerir ráð fyrir hækkun lífeyrisréttinda óháð ávöxtun eigna að baki réttinda

Í nýju kerfi breytast lífeyrisréttindi í takti við ávöxtun eigna að baki réttindum

Breytingar á réttindakerfinu

- núverandi kerfi -

- Iðgjaldi er **ekki skipt** sérstaklega milli tryggingabátta (ellilífeyris og áfallalífeyris). Kostnaðurinn minna sýnilegur og aukinn kostnaður við eina tegund getur bitnað á annarri.
- Réttindi myndast samkvæmt **réttindatöflu**. Réttindatafla segir til um hvaða réttindi menn fá fyrir hverjar 10.000 kr. sem þeir greiða í iðgjald. Réttindi mismunandi eftir aldri.
- Réttindataflan byggir á **lýðfræðilegum** forsendum (lífs- og dánarlíkum, örorkulíkum o.s.frv.) og því að sjóðurinn nái **3,5% raunávöxtun**.
- Mikill **munur** getur myndast á milli eigna og skuldbindinga (lífeyrisloforða).
- „Lífeyrisloforðið“ – það sem gefið er upp á yfirlitunum - er **háð því að sjóðurinn nái 3,5% raunávöxtun**.
- Fari munurinn yfir viss mörk (+/- 10% á ári - +/-5% yfir 5 ára tímabil) segja lög og samþykka að hann **ber að leiðrétta**.
- Breytingar gerast því í **stórum stökkum**. Bæði fyrir þá sem eru að ávinna sér réttindi og lífeyrisþega, sem farnir eru að lifa af lífeyrinum.

Breytingar á réttindakerfinu

- nýtt kerfi -

- **Iðgjaldinu skipt** milli eftirlauna og áfallalífeyris. **Kostnaðurinn sýnilegur** – þarf að breyta skiptingu iðgjalds ef kostnaður breytist.
- Iðgjald safnast í **iðgjaldasjóð** – iðgjaldasjóður er ekki séreign.
- Iðgjaldasjóði breytt í eftirlaun í samræmi við töflu, þegar taka lífeyris hefst
- Iðgjaldasjóður **fær sömu ávöxtun og verða á eignum sjóðsins**, þannig að réttindi myndast í samræmi við ávöxtun sjóðsins
- **Frávik** eigna frá skuldbindingum ættu að vera **óveruleg**
- **Minni líkur** en ella að gera þurfi verulegar breytingar á lífeyri eftir að hann hefur verið úrskurðaður
- Breytingar gerast **jafnt og þétt** – líkur á stórum stökkum minnka verulega
- Á yfirlitum yrðu gefin upp möguleg eftirlaun miðað við mismunandi ávöxtunarforsendur

Hver er stóri munurinn?

Gamla kerfið:

- Réttindaávinnsla miðað við **fasta fyrirfram ákveðna vexti** frá því iðgjald er greitt inn þar til það kemur til endurgreiðslu
- **Mikill munur** getur myndast milli verðmætis eigna og lífeyrisloforða.
- Breytingar í **stökkum**

Nýja kerfið:

- Réttindaávinnslan miðuð við breytilega vexti – **raunverulega ávöxtun** sjóðsins – frá því iðgjald er greitt inn þar til það kemur til endurgreiðslu
- **Jafnvægi** milli verðmætis eigna og lífeyrisloforða á hverjum tíma.
- Breytingar gerast **jafnt og þétt**
- **MIÐAÐ VIÐ SÖMU VEXTI GEFA BÆÐI KERFIN SÖMU NIÐURSTÖÐU!**

Greinar 2-16

- 2.2 Vísað til fleiri leiða í séreign og að skipta megi kosntaði m.t.t. hverrar leiðar
- 2.3 Tilgreint að lágmarkstryggingavernd er markmið. Vísað almennt í kjarasamninga
- 2.4 Hér sem annars staðar í samþykktunum er hugtakið eftirlaun tekið upp í stað ellilífeyris
- 14.1 Vísað til markmiða sbr. 2.3
- 16.12 Framlag til jöfnunar á örorkubyrði myndar nú réttindi með sama hætti og iðgjöld og fer til allra. Áður var framlagið reiknað inn í réttindatöflu og kom því bara til greiðandi

Grein 17.1

- 17.1 Þessi grein segir til um hvernig réttindi í sjóðnum myndast. Hér eru gerðar verulegar breytingar:
- Iðgjaldinu er skipt á milli söfnunarpáttar (eftirlauna) og tryggingaþáttar (áfallalífeyris). Réttur til jafnrar ávinnslu er innifalinn í tryggingarþættinum
- Söfnunarpátturinn myndar iðgjaldasjóð. Sjóðurinn er ávaxtaður í samræmi við ávöxtun á eignum sjóðsins.
- Iðgjaldasjóðurinn er ekki séreign og erfist ekki
- Iðgjaldasjóðnum er breytt í eftirlaun í samræmi við töflu
- Eldri ákvæði sem segja að iðgjöld ávinni réttindi í samræmi við réttindatöflu eru felld niður

Greinar 17.2 – 17.9

- 17.2 Skýrir hvernig iðgjaldasjóður verður til og safnast upp
- 17.3 Segir til um að reikna eigi út sérstaka eignavísitölu sem mælir ávöxtun sjóðsins. Vísitöluna á að reikna út miðað við hreina raunávöxtun, þ.e. ávöxtun eftir kostnað.
- 17.4 Segir til um að iðgjald skuli fá ávöxtun í samræmi við eignavísitölu frá og með gjalddaga.
- 17.5 Segir til um að sjóðfélagi sem fengið hefur úthlutað viðmiðunariðgjaldi og á rétt á jafnri ávinnslu, fær hana áfram. Nú gerist það þannig, að í stað fastrar krónutölu í ávinnslu fær hann úthlutað svokölluðu jöfnunariðgjaldi, sem ávaxtast á sama hátt og önnur iðgjöld.
- 17.6 Segir, að eins og áður, skuli tekið tillit til réttar til jafnrar ávinnslu við framreikning.
- 17.9 Tiltekur að breytingar á réttindum geta átt sér stað vegna breytinga á tryggingafræðilegri stöðu. Segir jafnframt að ársfundur geti ákveðið hvenær breytingar koma til framkvæmda og hverður loks á um viðauka C, þar sem tilgreind skulu eldri ákvæði sem sjóðfélagar geta átt réttindi samkvæmt.

Grein 18

- 18.1 Segir að við töku lífeyris sé iðgjaldasjóði, eins og hann stefndur þá, breytt í eftirlaun skv. töflu
- 18.2 Tilgreinir hvernig meta skuli iðgjaldasjóð innan árs
- 18.3 Vegna þeirra sem hafið hafa töku lífeyris fyrir 67 ára aldur: Tilgreint að endurskoða skuli eftirlaun missi sjóðfélagi 50% eða meira af starfsorku sinni. Jafnframt að endurskoða skuli við 67 ára aldurinn.
- 18.4 Segir að þeir sem ávinna sér réttindi eftir 67 ára aldur geti sótt um endurskoðun og að sú endurskoðun fari fram sjálfkrafa þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri.
- 18.5 Tvær mögulegar tillögur. Að sá sem hefur hafið töku lífeyris geti hætt – eða að hann geti það ekki, ráðstöfunin sé endanleg

Grein 19

- Nú er talað um endurhæfingar- og örorkulífeyri
- 19.1 Tilgreinir hvernig iðgjaldasjóður breytist í örorkulífeyri. Vísað í grein 19.3 vegna endurhæfingarlífeyris
- 19.3 Ný grein sem fjallar um endurhæfingarlífeyri, þar sem lögð er áhersla á að reynt sé að endurhæfa umsækjendur um örorkulífeyri. Seinni hluti greinarinnar var áður í grein 19.10
- 19.5 Vísar í töflu vegna framreiknings. Tilgreinir jafnframt að á greiðslutíma örorkunnar skal lagt sama iðgjald í iðgjaldasjóð örorkulífeyrisþega og miðað var við í framreikningi og það ávaxtað með sama hætti og önnur iðgjöld
- 19.11 Seinni hluti greinarinnar hefur verið færður í grein 19.3
- 19.12 Segir að við breytingu á örorkulífeyri yfir í eftirlaun skuli miðað við iðgjaldasjóð viðkomandi örorkulífeyrisþega

21. grein

- Ekki eru gerðar efnislega breytingar á 21.grein
- Greinin er endurskipulögð þannig að ljóst sé hvaða ákvæði eiga við um börn látins sjóðfélaga og hvaða ákvæði eiga við um börn örorkulífeyrisþega
- Tekin eru af öll tvímæli um að barnalífeyri vegna látins sjóðfélaga greiðist til barnsins og barnalífeyrir vegna örorkulífeyrisþega greiðist til lífeyrisþegans
- Greinar 21.1 til 21.4 fjalla um börn látins sjóðfélaga
- Greinar 21.5 til 21.8 fjalla um börn örorkulífeyrisþega

26.grein

- 26.1 Ákvæði sem vitna til tvenns konar tryggingafræðilegrar úttektar felld út.
- 26.2 Vísað í töflur sem fylgja um tryggingavernd og breytingar á iðgjaldasjóði í lífeyri. Reiknað með að þær skuli endurskoða árlega ef tryggingafræðilegar forsendur breytast.
- 26.3 Tekinn inn ný grein sem vísar í lagatextann um nauðsynlegar breytingar á samþykktum fari tryggingafræðileg staða út fyrir þau mörk sem skilgreind eru í lögum. Eldri greinar felldar út.
- 26.4 Enn og aftur áréttu að um markmið er að ræða.

Töflur

- Tafla I – sýnir skiptingu á iðgjaldi milli söfnunarpáttar og tryggingapáttar
- Tafla II – breytir iðgjaldasjóði yfir í eftirlaun
- Tafla III – Breytir iðgjaldasjóði yfir í örorkulífeyri
- Tafla IV – sýnir réttindi vegna framreiknings mv. aldur
- Tafla V – sýnir jöfnunariðgjald vegna jafnrar ávinnslu